24 üncü Sene | Cumartesi 4 Nisan 1931 | No. — 2405

Karagöz

Abone:
Türkiye için seneliği 3 liradır
Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri
Orhan Seyfi
Müessisi Ali Fuat Bey merhum

Idarehanesi:
İstanbul Vilâyeti karşısındaki
husus̆i daire: Telefon:
Istanbul: 413

Nushası 3 Kuruş | Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar | Nushası 3 Kuruş

Yerli mallarımızı koruyalım!

Karagöz — Ey vatandaş, sakın bu yavrunun elinden bırakma, bu yolda büyük tehlikeler var. Baksana şunlara yahu!

Kubilay abidesi

Menemen'de Cumhuriyet uğrunda başını veren şehit Kubilay namına bir abide dikilmesi kararlaştırıldı. Bunun için bir hey'et teşekkül etti. Bu hey'etin riyasetine Büyük Meclis reisi Kâzım Paşa Hazretleri intihap edildi. Geçen gün muhterem Meclis reisimiz millete hitaben bir beyanname neşrettiler. Bu beyannamede:

"Kubilay için vatanını seven Cumhuriyet âşıkı her Türk'ün kalbinde dikilmiş en ulvi muhabbetlerle süslü bir abide vardır. Biz yalnız Cumhuriyet kurbanı olan Kubilay'ı değil onun yanında vazifesini büyük bir aşk ile ifa ederken ölen bekçi Hasan'ı da unutmuyoruz ve unutmıyacağız „ Deniyor.

Kubilay abidesi Cumhuriyet muhabbetinin bir timsali olacaktır. Bundan sonraki nesillere bu abide Cumhuriyet aşkını gösterecektir. Bu abideyi yapmak için (5) kuruşa varıncıya kadar en küçük yardımlar bile kabul edilecektir. Gönüllerinde vatan ve Cumhuriyet aşkını taşıyan her ferdin bu abidenin Cumhuriyetin şanile uygun bir şekilde vücuda gelmesi için icap eden fedakârlıktan çekinmiyeceğine şüphe etmiyoruz. Şimdiden coşkun bir şekilde teberruat başlamıştır.

MUHAVERE

Hacıyvat — Karagözüm, Nisana girdik, çiçekler açacakken kar yağmaya başladı, mevsimlerinde mi nizamı, intizamı bozuldu yahu!

Karagöz — Aldırma, soğuk dalgasıdır, gelir geçer!

H — Bu dalga lâfı da nerden çıktı, eskiden böyle şey bilmiyorduk!

K — Dünya değişti, şimdi her şeyin bir dalgası var!

H — Anlayamadım!

K — Dur anlatayım: Şu Damping dedikleri zararına mal satıp tüccara top attırmak yok mu, bu Rus'ların bir ticaret dalgası, Cemiyeti Akvam, İngiliz'lerin siyaset dalgası, Almanya ile Avusturya'nın gümrük ittihadı, Alman'ların iktisat dalgası, Avrupa ittihadı, Fransız'ların politika dalgası... Hasılı her şey bir dalga... Dünya dalga içinde, hüner bu dalgalar arasında ayağını pek tutup sele kapılmamaktır, Hacıyvat!

Beyahu!

Hey yavrum düşünme borçluyum diye,
Yiğite düşünmek ardır beyahu!
Ortadan kalkalı şu veresiye,
Ticaret alemi dardır beyahu!

❁ ❁

Baksana, bu cihan para peşinde,
İş bilen kazanır kâr güreşinde,
Kiminin aksilik gider işinde,
Kiminin talii yardır beyahu!

❁ ❁

Fen bilip çalışan hep zengin olan,
Oturup uyuyan yoklukla solan,
Varsa da hayatta define bulan,
Bu da bir düşeştir, zardır beyahu!

❁ ❁

Alemde görünüş, hakikat böyle,
Başka bir kâr yolu var mıdır söyle
Bu günkü darlıkla gam çekme öyle,
İlerde ne günler vardır beyahu!

❁ ❁

Çileli! saadet bulayım dersen,
Çalışıp kazanda borcunu ver, sen,
Hayatta ne kadar söyler, gülersen;
O senin yanına kârdır beyahu!

Çileli

Bu da moda oldu!

Bugün dünyanın her tarafında idare adamları Avrupa gazetelerini ve memleketlerinde çıkan bütün gazeteleri okurlar, işlerine ait tenkitleri görürler. En kestirme yolla onu tashih ederler. Eğer bu havadisler yalan, yanlış bir tarzda yazılmışsa tekzip ederler. Halk bunları görür memnun olur.

Bizim ikinci, üçüncü derecedeki müdürlarımızdan bazıları gazete okumamayı itiyat edinmemişler. Kime sorsan gazete okumuyorum, diyor. Artık böyle müdürü al da rafa koy. Dünyanın işinden haberi olmıyan müdürden ne beklenir yahu!

FIKRA

Dilenciler mes'elesi!

"Bülbül yuvadan uçtu gülüstanı gam aldı"

Şarkısı yeni çıktığı zaman Üsküdar'da bir dilenci ilâhi yerine bu şarkıyı okuyup dilenirmiş. Bir akşam Üsküdar'lı bülbül Ahmet paşa Doğancılardaki konağının penceresinde oturup eğlenirken mahut dilenci bunu görmüş paşadan beş on para koparırım ümidile:

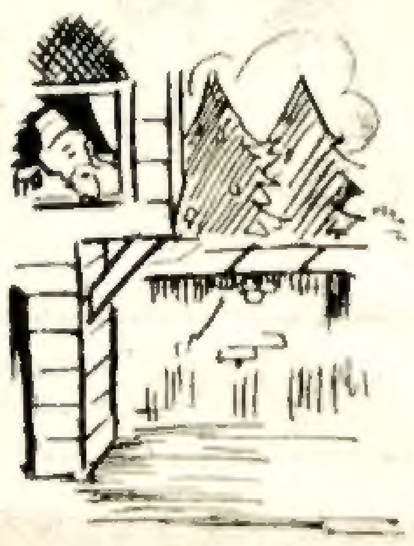

Bülbül yuvadan uçtu..

Der demez paşa, hiddetlenmiş başını pencereden uzatıp:

— Bak şu teresin yedği halta! demiş... Ulan kör müsün? uçmadım işte yüvamda oturuyorum!

Rakı yüzünden!

Geçenlerde Andon isminde bir adam bir meyhaneye gitmiş bir şişe getir, emrini vermiş. Şişe bitmiş bir daha, bir daha derken işi azıtmış ve içtiği rakılar kanını zehirliyerek ölmüştür.

Herşeyin bir yolu erkânı var. keyif ediyorum diye patlayıncıya kadar içmek budalalıktır. Rakının şakası olmaz. İş bu kararı bulunca insanı sarhoş olarak tahtalı köye götürür!

Tahir ile Zühre

Karagözün tefrikası No. 22

(Her hakkı mahfuzdur)

Haberini verince padişahın olanca kanı beynine hücum etti. Sarayın bütün muhafız suvari taburlarının başına geçip, dört nala hamama geldi. Tahir, kızların elinden kaçmak için dışarı fırladığı zaman birkaç bin askerle karşı karşıya geldi.

Silâhsız ve müdafaasız kalan kahraman âşık; sağdan, soldan atılan kementlerle sıkı sıkıya bağlanıp dermansız kaldı. tuzağa düşürülmüş bir arslan gibi, son bir defa ipleri koparmak istedi isede kuvveti kâfi gelmedi. Suvariler, kementlerin uçunu tutup, yerlerde sürüklüyerek onu saraya getirdiler. Bu macerayı bilen bir kısım ahali kederinden ağlıyor, bir kısmıda:

— Namussuz herif! Kadınlar hamamına girmiş!.. Diye onu taşlıyorlardı.

Tahir saraya getirildiği zaman yine büyük divan kuruldu, Padişah delikanlıyı muhakkak surette idam ettirmeğe karar vermişti.

Cellâdı çağırıp:

— Vur şu nankörün başını!..

Diye bağırdı. Cellât keskin ve müthiş palasını çıkararak Tahiri kolundan yakaladı. Bu dağ gibi delikanlının öldürülmesine gönülleri razı olmıyan vezirler hep birden ayağa kalktılar:

— Aman, padişahımız! Sevda bu gencin aklını başından almış, ne yaptığını bilmiyor. Bu mecnunu bize bağışlayın!..

Diye yalvarmağa başladılar. Padişah biran duraladı. Onun bu halinden istifade için vezirlerden biri:

— Bakınız, sultanım! Dedi, bu öyle güzel bir delikanlıyı daha analar doğurmamıstır!

Tahirin kuvvetten yana bir eşi dünyaya gelmemiştir. Arslanlar bile karşısında irkilir!

Sözlerile kuvvetinden, cesaretinden bahsetti.

MONOLOK

Neler öğretiyor!

Sinema diyip geçivermiyelim: Şu sinema bize neler öğretti, neler? Bir çok monşer beyler Paris'i, Berlin'i, Londra'yı, Nis'i orada görüp öğrendiler. Kibar salonlarında nasıl oturulur? nasıl konuşulur? nasıl el öpülür? nasıl çay içilir? orada görüp öğrendiler. Gençlerimiz ilânı aşk usullerini orada talim ettiler: Ne tavur alınır, nereden öpmeğe başlanır? Nasıl kucaklaşılır? görüp öğrendiler. Kadınlarımız, kızlarımız naz ve

işve derslerini oradan aldılar. Nasıl bakılır? Nasıl gülünür? Nasıl sokulunur? Nasıl kaçılır? orada görüp öğrendiler. Sesli film çıktıktan sonra dünyanın en meşhur şarkılarını, operalarını, en güzel şarkı söyleyenleri de orada öğrendik. Geçen gün farkına vardım: Meğer bir çok şık hanımlar da modayı oradan öğreniyorlarmış: Filânca yıldız şöyle giyiniyor, filânca böyle giyiniyor, onun mantosu şöyle idi, ötekinin tuvaleti böyle idi diye konuşuyorlardı. Doğrusu bundan akıllıca hareket olmaz. Sinema yıldızlarından daha şık kadın, onların elbiselerinden mükemmel model mi bulacaklar! Tevekkeli değil herkes bu parasızlıkta sinemaya koşmuyor. Hepimizin orada bir görüp öğreneceğimiz var. Yoksa kimse cebinde sıcak duran parasını gidip sinema kişesine bırakmaz. Bu zamanda para edecek şeyin mutlaka bir hüneri, bir marifeti, bir fevkalâdeliği olmalı!

İntihap hazırlığı!

Ankara'da müntehibi sani intihabı geçen cuma gününden başladı. Namzet listesinin başında Gazi Babamızla Yavuz paşamızın, Büyük Millet Meclisi reisimizin ve bütün vekillerin isimleri vardır. Nahiyelerden altmış kadar çiftçi namzet gösterilmiştir.

Gazi Babamız Ankara'dan meb'us olmayı kabul etti. İstanbul müntehibi sani intihabatı 8 nisanda başlıyor. Yeni meb'uslar hakkında birçok rivayetler işidiliyor: Bu defaki meclise 60 kadar yeni meb'us girecek deniyor, ve bunların arasında mühim miktarda çiftçi ve fabrikacıların bulunacağı söyleniyorsa bu da haberlerin hepsi tahminden ibarettir. Muhakkak olarak belli olan birşey yoktur. Kimlerin namzetlikleri konacağı ancak liste ilân edildikten sonra belli olacaktır.

Parasızlık var!

Avrupa ve Amerika'dan gelen haberlere göre bütün dünya piyasalarında alışveriş durgundur.

Geçen gün antika satan bir tüccar anlatıyordu:

— Eskiden gelen seyyahlara malın kıymetini söylediğimiz zaman hemen parasını verir, alırdı. Şimdi onlar da bizimle pazarlığa girişiyorlar. Hatta bir dolar kıymetinde olan bir malın yarısını teklif ediyorlar. Bu şimdiye kadar görülmemiş bir şeydi.

Anlaşılıyor ki zengin bildiğimiz memleketler de bile para sıkıntısı var.

Bize kalırsa bu umumî harbin tabiî bir neticesidir. Harpte silâh cephane yapan fabrikalar bugün piyasaya müthiş mal dökmektedir. Mal çok amma alan olmadıktan sonra neye yarar! Biz bu hali görüp şu aziz yurdumuzun kıymetini bilmeliyiz. Şöyle böyle hepimiz gül gibi geçinip gidiyoruz!

Merkez bankası!

Yeni Devlet bankamız açılıyor. Bu millî banka hisse senedatı üzerindeki alım satım gönülleri hoş edecek derecededir.

Bir kere ecnebî müesseselerin kısmı azamı bankaya iştirak hissesi almıştır. Sonra parasını emin ve temiz bir yerde kullanarak senevî varidatını almak, yahut azar azar verek yüz liralık bir hisseye sahip olmak istiyenler birer hisse ediniyorlar. Memleketimizin iktisadî hayatında yeni ufuklar açacak olan bu bankamıza muvaffakiyetler temenni ederiz!

Üçüncüsü de:

— Hiç bir saz şairi Tahirin üstüne türkü şöyleyemez saz çalamaz!. Diye maharetinden dem vurup müdafaa etti.

Sözünden çıkılamıyacak üç vezirin bu sözleri padişahı yumuşatmıştı. Düşündü... Düşündü.. Düşündü. Nihayet başını kaldırıp:

— Tahir! Seni Mardin kalesine gönderdim, kaçtın! Mermer köşke girip kızımın ismini dillere destan ettin! Yüzlerce askerimi öldürdün! En nihayet kadınlar hamamına girip rezalet çıkardın. Gerçi senin en küçük cezan idam isede seni yine vezirlerime bağışlıyorum. Fakat şartım şudur: Şimdi sazını alıp karşıma geç, bana öyle bir türkü çalki içinde ne benim, Zührenin, nede senin ismin geçmesin!..

Dedi. Tahir sevinç içinde sazını eline alıp kirişleri germeğe hazırlanırken padişah şu sözleri ilâve etti:

Eğer emrimi dinlemeyip bu üç ismi söylersen ahtim olsunki seni cellât edeceğim!..

Tahir baş üstüne deyip şu manileri söylemeğe başladı:

Tahir

Sinemi dağlıyorum,
Karalar bağlıyorum!
Yarim; senin uğrunda,
Yıllardır ağlıyorum!..

❁

Güzellik şanın senin,
Gönül hayranın senin!..
Emret de can vereyim,
Ölüm fermanın senin!..

Tahir sazını çala dursun, Zühre, âşıkının cellât edilip, edilmediğini anlamak için divana gelmiş, perdelerden birini kaldırıp içeri bakmıştı. Tahir sevgilisinin yüzünü görür görmez divaneye döndü. Aklı başından gidip şu maniyi söyledi:

Yandı kül oldu gönlüm,
Kalmadı tahammülüm!
Zühre'me kavuşmadan,
Revamı bana ölüm?..

Tahir'in, son manisinde Zühre'yi anması üzerine, padişah hiddetle ayağa kalktı. Evvelce yemin ve ahtettiği için Tahir'i behemhal cellât edecekti. Her ne kadar vezirler tekrar araya girdilerse de, fayda etmedi. Padişah:

— Bitmedi —

MEMLEKET HABERLERİ

İntihabat Hazırlıkları

Halk Fırkasında intahabat hazırlıkları için toplanan hey'het

Sporcularımız

Geçen gün maç yapmak için İzmir'e giden İstanbul'un güzide futbolcuları

Bir İçtima

Şirketi hayriye hissedaranının senelik içtimaı

Kahraman Jandarmalarımız

Arkadaşı Süleyman'ı vahşiyane bir surette ensesinden keserek öldürenİnegöl'ün soğukdere karyesinden Sadık oğlu katil Zeyneli derdestine muvaffak olan kahraman jandarmalarımız

Pehlivanlarımız

İzmir'in yeşil buca kulübünün yiğit ve sırtı yere gelmiyen güreşçi erinden Mehmet pehlivan

Kimsesiz Yavrular

Bütün kışı cami avlusunda geçiren zavallı ve kimsesiz yavrular

Hed[illegible]elerimiz

81 : 2[illegible] : Tarak — Marp[illegible]larda alaca ha[illegible]o. 6 İbrahim e[illegible]di

82 : 2[illegible] : Çay — Kadık[illegible] Salkım sokak N[illegible]19 Mehmet Hakkı [illegible]endi

83 : 3[illegible] : Ayna — Eyüp [illegible]erdar mensucat [illegible]brikasında alektri[illegible] Muzaffer efendi

84 : 5[illegible]: Diş fırçası — Edirnekapı civarı [illegible]tanhamam meyda[illegible]kta çıkmaz sokak [illegible]briye Hüseyin [illegible]m

85 : 5[illegible] Mendil — Beşiktaş Muradiye dergâh sokak No. 32 Mu[illegible]a efendi

86 : 7[illegible] Diş macunu — [illegible]aruşşafaka No. 9[illegible] Dursun ef.

87 : 4[illegible] Krem — Fatih Çambalokmacı s[illegible]k No. 11 İkbal [illegible]m

88 : 6[illegible] Çorap — İstanbu[illegible]rkek muallim [illegible]ebi odacısı E[illegible]efendi

89 : 9[illegible] Çay — Edirne[illegible] Sultanhama[illegible]. 52 Ahmat H[illegible] efendi

90 : 17[illegible]olonya — Fatih K[illegible]ulu mesçit ma[illegible]si Hafız Paşa c[illegible]si No.19 Meliha [illegible]m

Bitmedi —

TÜ[illegible]İYE SANA[illegible]e MAADİN [illegible]NKASI Fabrik[illegible]na ait YERL[illegible] MALLAR PA[illegible]RI Mağaza[illegible] münhasiren y[illegible] fabrikalar m[illegible]âtından ipeklile[illegible] döşemelikle[illegible] ünlüler, battaniy[illegible], kalın bezler [illegible] ve zarıt ba[illegible]ve çanta kundur[illegible]ve saire toptan [illegible]erakende ol[illegible]satılır

SİNEMA

Nadir Resimlerden

Sinema san'atkârlarile herkesin ne kadar meşgul olduğuna güzel bir misal ister misiniz? İşte: John Barymore sağ profilden resim çıkarmak adeti değilmiş. İhtimal adeti olduğunu kendi de bılmez. Fakat başkaları buna dikkat etmişler!

İşte yukarda gördüğünüz resim, John Barymore'u sağ profilden gösteren nadir resimlerden biridir. Karşısındaki kadın da san'atkârın karısıdır.

John Barymore'un karısı da ekseri artistlerde olduğu gibi, bir sinema san'atkârıdır. Karı koca bazı filmleri birlikte oynamışlardır.

Holivud'da Mehraceler

Dünya zenginlerinin seyahat esnasında en ziyade rağbet ettikleri yerlerd n biri de Holıvud'tur. Niçin rağbet etmesinler? Dünyayı kırıp geçiren sinema yıldızlarını hep bir arada kim gö mek istem z. K allar, veli htlar, prensler sinema paytahtına akın ediyorlar. Bu alay içine Hint mehraceleri de sık sık katılıyorlar. Denilebilir ki Mehraceler Holivud'un gedikli misafirleridir. İşte resmini bastığımız Mehrace Güneşi Lâl'de son zamanlarda sinema merkezini ziyaret etmiş ve resmine bakınca da anlaşılacağı vechile orada hoş bi zaman geçirmiştir.

Gloria Suvanson Kocasından Boşandı

Biraz'a dedikodu lâzım! Gloria Suyanson nihayet kişi zade kocası Maki de la Falaise den boşandı. Rivayete göre güzel yıldız Beunett isminde bir konta varacakmış. Mahkeme boşanma hükmünü verince bütün gazeteciler Gloria'nın etrafını almışlar ve hep bir ağızdan sormuşlar:

— Konta varacak mısınız?

Çapkın yıldız bu suale sadece güzel kaşlarını kaldırmak suretile cevap vermiş. Talâk önümüzdeki ilk teşrinin altıncı günü kat'iyet kesbediyormuş.

Yukarıya dercettiğimiz Gloriayı Mary Pictford ile birlikte Holivot da verilen bir balo esnasında gösteriyor.

Sinema Haberleri

Amerika sinema akademisi son sene yapılan sinema filimleri içinde şu yolda bir intihap yapmıştır.

En güzel filim: " Garp cephesinde sükûnet var „. En iyi filim direktoru: Bu filimin direktoru olan Levıs Millestone. En iyi aktör: "Dizranalı„ filminde George Arlıss.

En iyi aktris: " Talâk „ filiminde Norma Shearer.

En iyi filim muharriri: Frances Marion "Büyük ev„ in senaryosunu yazan.

san'at noktai nazarından en iyi idare edilen filim: "Caz Kralı„.

En iyi fotografçı: Seyyah Byrd ile birlikte kutba giden iki çocuk.

Bu intihapta kazananlara birer küçük heykel verilmiştir.

Şikâyetler

Şikâyete cevap!

§ Şehremini Çapa tütün deposu aşçısı Sabri efendi gönderdiği bir mektupta diyor ki:

— Geçenlerde gazetenizde bir **fıkra okudum. Burada çalışan ameleden her hafta yemek parası kesildiğini ve yemeği yemiyenlerden de bu paranın muntazaman alındığı yazılmış.**

Halbu ki ben amelenin gıdasını temin için her amelenin yevmiyesine göre ufak bir ücret alarak yemek vermekteyim. Bu yemek herkesin arzusiledir. Yoksa yemeyenlerden asla para almıyorum. Size olan şikâyetin aslı, esası yoktur.

Karagöz — Mes'ele anlaşıldı. Geçen gün şikâyet eden zat bize yanlış haber verdise çok ayıp etmiş ve büyük bir haksızlık yapmıştır. Bizim arzu ettiğimiz şey ortada bir haksızlık olmamasıdır, o kadar.

Sıhhî Nasihatler

Yazan: Doktor hafız Cemal

101 — Akşam yemeğinden sonra veyahut yatmazdan birkaç saat evvel kuveetli, (okkalı) kahve içenlerde uykusuzluk husule gelir.

102 — Akşam yemeğini yer yemez yatmayınız. Hiç olmazsa (hazım müddeti) olan 2 - 3 saat geçtikten sonra yatağa giriniz.

103 — Tartılmak, vücudumuzun ağırlığının azalıp çoğalmasını öğrenmek sıhhatın (barometro) sudur.

Çocuğunuzun KUMBARA sı var mı?

Eğer yoksa IŞ BANKASI ndan hem bir KUMBARA alarak çocuğunuzu sevindiriniz.

Kumbara çocuğunuza vereceğiniz en güzel hediye, ona istikbal temin eden en sağlam vasıtadır

Kümeste Sun'î Işık!

Amerika'da inekler, keçiler, tavuklar sun'î ışıkla tedavi ediliyor!

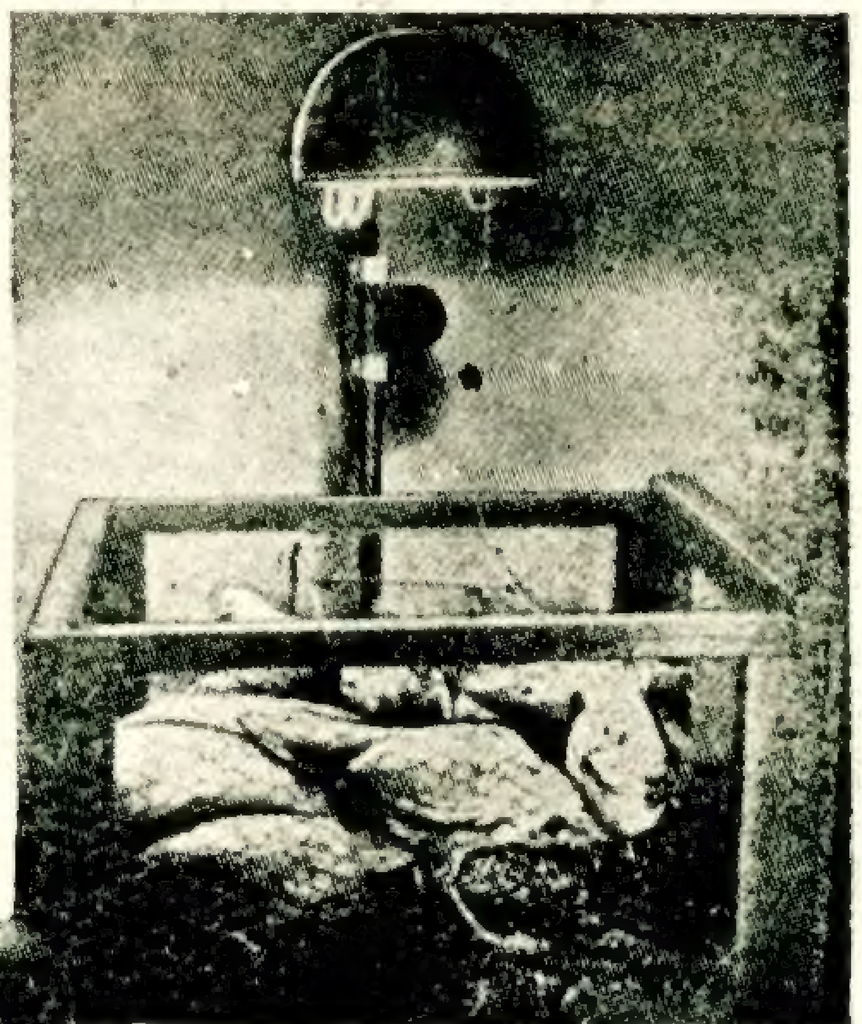

Yukarda: Wisconsin Ziraat Mektebinde tavuklar sun'î ışığa tutulurken.

Aşağıda: Sun'î güneş ışığına tutularak büyütülmüş bir tavukla civcivi

Amerika müttehidesinin Wisconsin cümhuriyeti ziraat millî nümune çiftliğinde " ultra - violet „ denilen sunî güneş ışığına tutuluyor. İnekler, keçiler, tavuklar, civcivler dışarıda yağmur yağarken sun'î güneş ışığı altında oynaşıp güneş banyosu yapıyorlar. Ziraat mektebi sun'î güneş ışığının hayvanlar üzerindeki tesirine dair ciddî tetkiklerde bulunuyor. Acaba süt veren keçi her gün güneş banyosuna tutulmak suretile iki misli süt verebilir mi? Bu sayede süt daha sıhhî evsaf iktisap elde edebilir mi?

Şimdiye kadar yapılan tecrübeler göstermiştir ki sun'î güneş ışığında süt keçileri için çok faydalı hassalar vardır. Bu sayede süt et ve yumurtayı sıhhate son derece faydalı bir hale getirmek kabildir.

Tecrübe yapanlar bu ışığın hayvan üzerinde ne suretle tesir yaptığını bilmiyorlar. Bildikleri bir şey varsa, hayvan yediği şeylerde bulunan ve hayvanın vücuduna son derece yarayan kireç ne kadar bol olursa olsun, bazı ahvalde sun'î ışığın yardımı olmadıkça hayvanın vücuduna geçmiyor. Girecek hayvan vücudu için çok lüzumlu olduğu her gün biraz anlaşılıyor, bu suretle sun'î ışıkta çiftçiler nazarında ehemmiyet peyda ediyor. Kireç vücudun kemiklerini sertleştirir, etleri ve sinirleri uyandırır. İşin fenası şuki kireç insanlar ve hayvanlar tarafından yenilen ekser yemeklerde pek fazla değildir. Onun için yemeklerde ki bu az miktarda kirecin ziyan olmaması lâzımdır. İşte sun'î ışığın büyük faydası da bu ciheti temin etmesidir.

Wisconsun Ziraat Mektebirde sun'î ışığın vücuda olan faydasını anladıktan sonra, aynı ışıkla yiyecekler üzerinde de tücrübeler yapmağa başlamışlardır. Acaba bu ışığa gösterilen taze yeşillikler, yağlar, hayvanın vücudu için daha tehlikeli bir hale gelmez mi? Bu hususta tecrübeler yapmışlar, netice mükemmel olmuş. Güneşsiz günler esnasında, sun'î ışığa tutulmuş buğday unu, mısır gibi yiyecekleri hasta farelere yedirmişler. Bu farelerin kısa bir müddet zarfında iyileştikleri görülmüş.

Amerika'da birçok kümes hayvanlarını kıran tehlikeli hastalıkların aynı usulle esaslı suretle tedavi edileceği anlaşılmış.

Bir şey daha tecrübe etmişler. Sun'î ışığa tutulan yumurtalardan daha iyi civciv çıkıyor. Adi yumurtaların ancak onda dördünden sıhhatli civciv çıkabiliyor. Bunların da çoğu daha lâyıkile kuvvetlenemeden hastalıktan kırılıp gidiyorlar.

Bir ay zarfında sun'î güneş ışığına tutulmuş 12 tavuk 173 yumurta yumurtluyor. Halbu ki ışığa tutulmamış aynı cinsten tavuklar 68 yumurta yumurtluyorlar. Işığa tutulmuş tavukların yumurtasından 168 civciv çıkıyor. Halbu ki ışığa tutulmamış 12 tavuğun yumurtladığı 68 yumurtadan ancak 22 civciv çıkabiliyor.

Havası mutedil olan memleketlerde insan ve hayvanda müşterek olan bazı hastalıklar vardır ki çok sıcak memleketlerde hiç görülmez. Bunun sebebi sıcak memleketlerde gerek insan, gerek hayvan cildinin daima güneş ışığına maruz bulunmasıdır. Güneş ışığı girecek vücuda mal olmasına yardım ediyor. Bu suretle vücut kuvvetlenip hastalığa karşı durabiliyor.

Wisconsin Ziraat Mektebinde sütü de sun'î ışığa tutuyorlar. Sun'î ışığa tutulan sütü içen çocuklarda kireç daha fazla vücuda karışıyor.

Yapılan tecrübelerde sütü yarım saat sun'î ışığa tutmakla kemik hastalığına karşı olan faydasının yüzde sekiz yüz nisbetinde arttığı anlaşılmıştır.

Keçi sütü güneş ışığına tutulursa kemik hastalığına karşı faydası yüzde iki bin dört yüz nisbetinde artar.

Bundan çıkacak netice şudur ki şayet dünyada bütün sütçüler sütleri sun'î ışığa tutacak olsalar, insanlar birçok tehlikeli hastalıklardan tamamen kurtulup rahat edebileceklerdir.

HASRET KAVUŞTURAN

§ Gerede orta mahallede şoför Sadık efendi kerimesi Ulviye hanım imzasile:

— Bahriye vekâleti mümeyizlerinden dayım hafız Tevfik bey vekâletin lâğvile Müdafaai Milliye Vekâleti emrine verilmiş bilâhare Diyarıbekir'de kolorduya tayin edilmişti. Dayımı ve ailesini arıyorum.

§ Rumelinin Niksar Ziraat bank odacısı Ahmet oğlu A. Demir imzasile:

— Petriç mahacirlerinden teyzem Pakize zevci Timur ve kerimeleri Ayşe Omicee 331 senesinde Niksar'dan Amasya'ya gittiler. Onları arıyorum.

§ Kula ağırceza reisi mahtumu Cemil efendi imzasile:

— Eniştem Mehmet bey Van'da vefat etmişti. O zaman Van valisi hemşirem Sadiye hanımı Mardin'e bizim yanımıza göndermişti. Hemşiremin üç tane ufak çocuğu Erzurum eytam mektebine gönderilmişti. İsimleri Mustafa, Muhsin ve Aliyedir. Bu çocukları arıyorum.

NELER OLUYOR?

Ağaç kıyafetinde

Amerikada Tabiat Cemiyeti, çölde yaşayan ve insandan kaçan bazı hayvanların resimlerini almak için çok iyi bir usul düşünmüş. Resmi alacak adam, mukavvadan yapılmış bir kaktus ağacının içine girip öyle geziyor. Hayvanlara yaklaşınca büsbütün mukavvanın içine gizleniyor. Hayvanlar onu ağaç zannedip yanına yaklaşıyorlar. Bu suretle bir çok hayvanların ilk defa olarak yavrularını beslerken resimlerini almak mümkün olmuştur.

Buz içinde

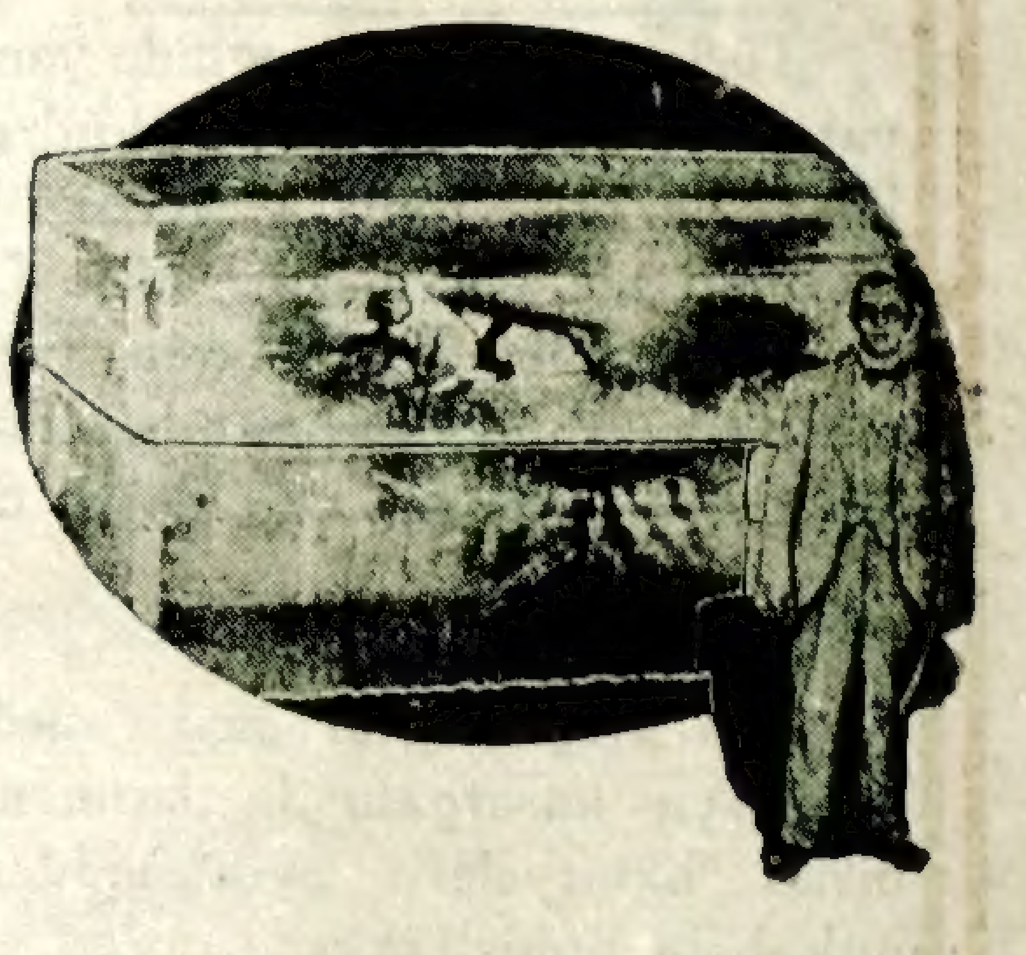

Amerika Müttehidesinin Portlant şehrinde Gazeteciler Kulübünün senelik içtimaında Mr. Maro isminde bir zat çok tuhaf ve şayanı dikkat bir tecrübe yapmıştır. Bu adam soğuktan katiyen müteessir olmadığını iddia etmiş ve bunu ispat için şöyle bir tecrübe yapmıştır. içi buzla dolu bir billûr mahfaza içine girmiş ve bu mahfaza içinde yarım saat kımıldamadan oturmuştur.

BİLGİ DAĞARCIĞI

Napoleon Bunaparte

Napoleon Bonaparte 1799 da Korsikanın Ajaccio şehrinde doğmuş askerî tahsilini Brienne mektebinde yapmıştır. İtalya seferine liva olarak iştirak eitikten sonra nikbete uğradı fakat 1796 da İtalya ordusu kumandanı oldu. Ve bu mühim seferi idare ederek birçok muzafferiyetler kazandı. Parise döndüğü zaman şöhreti çok artmıştı. 1798 de Mısır seferi başladı. Bu sefer esnasında Direktuar hükûmeti bocaladı. Zaten Bonaparte'ında istediği bu idi. Alel'acele Mısır'dan döndü ve 1799 da tasarladığı taklibi hükûmeti yaptı ve Konsül unvanı ile idareyi eline aldı.

1804 te İmparator ilân olunan Napoleon Bunaparte Fransa'ya muhtaç olduğu sulhü sükûnu veremedi. Mevkiini muhafaza edebilmek için Avrupa seferlerine başladı. Prağ kongresinde yapılan sulh teklifini reddetti ve 1813 de Layipzig'de müttefikler tarafından mağlup edildi. Düşman, Paris'e geldi. Napoleon ayan kararı ile hal' edildi ve kendisi menkuben Elba adasına çekildi. Fakat orada uzun müddet oturamadı, gizlice kaçıp Paris'e geldi. Napoleona karşı yollanan askerler onunla birlikte oldu. Kıral 18 inci Lui Paristen kaçtı. Prusya, Avusturya, İngiltere ordularını ayrı ayrı mağlup etmek için Napoleon Belçika'ya doğru yürüdü.

Napoleon Vaterloo'da talini tecrübe ettikten sonra Fransa'yı ikinci bir istilâya uğrattı. Nihayet 1821 de Sainte-Helen adasında mahpus olarak öldü.

Napoleon'un ilk zevcesi Josefhine, ikinci zevcesi Avusturya Arşiduşesi Marie-Louisedir. Ondan bir oğlu oldu (II inci Napoleon) Napoleon zamanı üzerinde çok derin ve sürekli bir tesir icra etmiştir. Dünyanın bu büyük askerlerinden biri addolunur.

HALK SÜTUNU

§ Ezine'de Kemallı karyesinde karilerimizden Ali Saip beye:

— Bizim şarkılarımızın ekserisi vezinsiz ve kafiyesizdir. Bunların kusurlarını beste kuvvetile örterler. Yeni ve eski edebiyatta böyle kafiyelere cevaz yoktur. Dumanı doğru çıkıyor ya sen ona bak.

§ İzmir'de gün doğdu hayat sokağında 26 numaralı hanede eczacı kalfası Reşat efendi diyor ki:

— 328 tevellütlüyüm, gerek İstanbul'da ve gerek Anadolu'da eczacı kalfasına ihtiyacı olanlar varsa adresime bildirsinler.

Böyle bir genç kalfaya ihtiyacı olanlar varsa söylesin yahu!

§ İzmir'de Eşref paşada mukim karilerimizden M. beye;

— Aramızda Türk dilini konuşmayıp başka dillerle ifadei meram eden seciyesizler var. Yalnız Türk vatanperverine düşen vazife kendi öz dilile konuşmak ve Türkçe'yi, Türklüğü sevdirmektir.

§ İzmir'de eczacı Reşat efendiye:

— Eczacıların adreslerini telefon rehperinde yahut sıhhiye müdüriyetinde bulursun. Onları öğrenip birer mektup yaz. İş bulmanın en kestirme yolu budur.

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü

Karagözün tefrikası No. 22

Türk topçusu, yüreğinde yanan vatan aşkının büyük ve kudretli imanı ile çelik toplara verdiği istikameti hiç şaşırmazdı. Hele Osman Paşa gibi çekirdekten yetişme bir kahraman başlarında olduktan sonra düşmana top değil, duman attırırlardı.

***

Top ateşi yarım saat sürdü. Romanya karargâhı da susmamış bizim bataryelere aynı şiddetle mukabele etmişti.

Çalışan elli topumuza mukabil Romanya cephesinden bin beşyüz top birden mukabele ediyor Pilevne'nin üzerine düşmanın gülle yağmuru yağıyordu.

Fakat bu güllelerin çoğu hiç bir tesir yapmıyor, ekserisi şehrin üstünden aşıyor, bir çoğu da tabyelerin önüne kadar gelip burada sanki daha öteye gitmek istemiyormuş gibi kuvvetsiz, cansız bir halde yere düşüyordu. Düşman yarım saat zarfında belki on binden fazla gülle savurdu.

Bu güllelerin Pilevne'de yaptığı tahribat yalnız iki neferimizin şehadeti, bir zabitimizin yaralanması zararından başka bir şey vermedi.

Top düellosu devam ederken de Osman Paşa erkânı harbiyesine hemen ve etrafı kaplayan barıt dumanı sisinden istifade ederek huruç hareketi yapılmasını emretti. Borazan, top seslerine hakim bir haykırışla silâh omuzda bekleyen Türk kahramanlarına cenk saatinin çaldığını haber verdi.

Askere kısa bir emir:

– Hazır ol!..

Taburlar ölüme değil, sanki resmi geçide gidiyorlarmış gibi muntazam saflarda hazır oldular.

– İleri arş!..

Şimdi metin Türk adımları tek bir insan yürüyüşü imiş gibi tek bir kalp halinde çarparak Pilevne'nin taşlı yollarından geçtiler ve Osman Paşa ile erkânı harbiyesinin pilânı mucibince kalenin huruca mahsus kapısından çıktılar.

Burada harp nizamı haline geçildi. Askere süngü tak emri verildi.

Ve Türk cengâverleri tepelerinde uğuldayarak geçen top mermileri altında ve göz gözü görmez barıt sisi içinde baskından haberi olmayan düşmana, Romanya karargâhına doğru koşar adım gitmeğe başladılar.

Gazi Osman Paşa Pilevne tepelerinde düşmanın hareketini kolluyor

— 26 —

Graviçe

Çarpışma çok şiddetli oldu.

Barıt sisinin kalınlığı Türk ordusunun yaklaşmasını Romanya'lılara göstermemişti.

Birden karşılarında parlayan Türk süngüsünü görünce ve kulaklarında top sesinden daha fazla gürleyen (Allah.. Allah..) sedalarını duyunca şaşkına döndüler.

İlk hamlede ön safta olan ve aptallaşan düşmandan bir kaç yüzü devrildi. Fakat düşman kendisini çabuk topladı. Bütün hızı ile o da süngü takarak ileri atıldı.

Romen ve Rus zabitleri neferlerin arasında ellerinde rüververler mütemadiyen ateş ediyorlardı. Türk cengâverleri ise ne süngüden ve nede kurşundan yılmaz sineleri vatan aşkı ile zırhlı göğüslerini gere gere ve sevine sevine düşmana saldırıyorlardı.. Bu.. Ölüm meydanı idi.

İki taraf da kıyasıya harp ediyor, iki taraf da birbirinin kuvvetini azaltmak için son kozunu oynuyordu.

Fakat şehit olan Türk askerlerine mukabil telef olan düşman neferleri bir kaç misli fazla idi..

Muharebe bizim lehimize inkişaf ediyordu Hem o derece ki Romanya'lıların imdadına Moskoflar da kuvayı asliyeleri ile yardıma gelseler bizimkiler gene fütur getirmiyecekler ve kendi kuvvetlerinden on kat fazla düşmanı önlerine katıp süreceklerdi.

Osman Paşa harbin bu şiddetli anını haber alınca derhal:

— Atımı getirsinler..

Dedi:

Yiğitlerimin, kahramanlarımın arasında bende bu lunmak, vatan yolunda silâh atmak şerefinden ben de onlar gibi hissemi almak isterim.

— Bitmedi

Kemalettin Şükrü Beyin eseri

Napoleon Bonapart

Büyük Fransız kumandanının bütün hayatını bir roman gibi lezzetle okunacak bir surette yazılmıştır. Bu kitabı mutlaka okuyunuz. Hem hoş bir vakit geçirecek hem de bilmediğiniz bir çok şeyleri öğreneceksiniz. Yüzden fazla resmi vardır. Basan Kanaat kütüphanesi, fiyatı (50) kuruş.

Müdürü mes'ul: Orhan Seyfi — Matbaai Ebüzziya